

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

ประเด็นที่ศึกษา

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา
เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

บทสรุปการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ
เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น ได้แก่

๑) พัฒนาศักยภาพขององค์กรและบุคลากรทางศาสนาทุกศาสนาทั้งเชิงโครงสร้าง ระบบ และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสูง

๒) กำหนดมาตรการในการส่งเสริมการนำหลักศาสนธรรมมาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว สังคม ชุมชน และองค์กรทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน

๓) เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและยั่งยืนระหว่างศาสนาทุกศาสนา

๔) พัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาในการบูรณาการหลักศาสนธรรมในการจัดการศึกษาทุกระดับ อย่างชัดเจน รวมทั้งให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดสาระการเรียนการสอนเรื่องศาสนาในหลักสูตรและการพัฒนาบุคลากรครู

๕) ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศในการนำหลักศาสนาที่ถูกต้องไปเผยแผ่สู่ประชาชน โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมในการนำเสนอทุกรูปแบบ

๖) เปิดพื้นที่สำหรับสื่อสาธารณะและภาคประชาสังคมในการนำหลักคำสอนทางศาสนามาเสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในชุมชนและสังคม ผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมและหลากหลาย

๗) ส่งเสริมและสนับสนุนการยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมมาใช้ในภาคธุรกิจ เอกชน และประชาสังคม อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม

จากประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น เห็นว่า เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมสถาบันศาสนา ให้มีความมั่นคง มีการพัฒนาศักยภาพ และการนำหลักธรรมมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางร่วมกันในการพัฒนาและส่งเสริมอย่างจริงจัง

๒. ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพขององค์กรและบุคลากรทางศาสนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การนำหลักศาสนธรรมมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันทั้งระดับบุคคล และองค์กรเพื่อพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาในการบูรณาการหลักศาสนธรรมในการจัดการศึกษาทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในการนำหลักศาสนาไปเผยแพร่สู่ประชาชน

จากยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์ เห็นว่า ต้องกำหนดกรอบของแต่ละองค์กรและบุคลากรทางศาสนาให้ชัดเจน เพื่อที่จะได้กำหนดเป้าหมายได้ว่าองค์กรและบุคลากรที่ต้องการพัฒนา คือใคร ให้แต่ละองค์กรที่เกี่ยวข้องนำยุทธศาสตร์มาขับเคลื่อนพร้อมกันเป็นนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์

๓. จุดคานงัดของการปฏิรูปครั้งนี้ (Levers) คือ มาตรการทางกฎหมายและงบประมาณในการดำเนินการ ประกอบด้วย การยกย่องพระราชบัญญัติสถาบันสร้างเสริมคุณภาพสังคมไทยด้วยศาสนธรรม พ.ศ. และการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกฎกระทรวงที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ และมีตัวขับเคลื่อนหลัก (Key Drivers) คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ตลอดจนองค์กรศาสนาต่างๆ เป็นผู้ดำเนินการร่วมกับทุกภาคส่วนพันธมิตรต่าง ๆ โดยมีการกำหนดกรอบเวลา รวมทั้งสิ้นเป็นเวลา ๑๐ ปี

จากการพิจารณาจุดคานงัดของการปฏิรูปครั้งนี้ มีความเห็นดังนี้

๑) ควรทบทวนและศึกษาข้อมูลสำหรับการยกย่องพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเกิดการปฏิรูปอย่างแท้จริง

๒) ควรพิจารณาภาระงานของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าควรบูรณาการในการทำงานร่วมกันอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อไม่ให้มีภาระงานที่ซ้ำซ้อนกัน

๓) ผลงานวิจัยและเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ยังไม่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ควรยกเป็นวาระของศาสนิกเพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนให้มีการปฏิรูปต่อไป

๔. มาตรการในการดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย และองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการสนองต่อความต้องการขององค์กรพระพุทธศาสนาในด้านการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่หลักศาสนาธรรมเพื่อเสริมสร้างจิตใจของพุทธศาสนิกชนให้เกิดความมั่นคงยั่งยืนต่อพระพุทธศาสนา หากมีมาตรการใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานที่รับผิดชอบก็พิจารณา ปรับปรุงกฎกระทรวงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนมาตรการได้ตามยุทธศาสตร์

อนึ่ง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติร่วมกับมหาเถรสมาคม ได้เสนอแผนปฏิรูป ๓ ระยะ (๕ ปี) ตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘ – ธันวาคม ๒๕๖๓ ในการดำเนินการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ให้คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและคณะรัฐมนตรี มีมติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอ และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วยแล้ว ซึ่งในแผน ๕ ปี เป็นการดำเนินการตามกรอบแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานตามภารกิจของคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน และการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางการปกครองคณะสงฆ์และศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก ขณะนี้กำลังดำเนินการตามแผน และเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาให้มั่นคงยั่งยืนต่อไป เห็นควรรวมเรื่องการปฏิรูปแนวทางและมาตรการปกป้องพิทักษ์กิจการพระพุทธศาสนา และเรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม ที่เสนอโดยสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ ทั้งสองครั้งอยู่ในแผนการปฏิรูปที่คณะรัฐมนตรีผ่านความเห็นชอบไว้แล้ว และมอบหมายให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการตามแผนการปฏิรูปต่อไป โดยบูรณาการข้อเสนอใหม่ที่สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติเสนอเข้าในแผนการขับเคลื่อนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้วย

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
วิสัยทัศน์ในการฟื้นฟูศาสนา ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ “ส่งเสริมการปฏิบัติงานขององค์กรศาสนา ทุกศาสนา นำหลักศาสนธรรมมาใช้เป็นพลังในการขับเคลื่อนสังคมเพื่อเสริมสร้างประเทศชาติให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข” จึงมุ่งที่จะร่วมขับเคลื่อนประเทศไทยให้ก้าวไปในทิศทางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการฟื้นฟูศาสนา ด้วยการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่จะทำให้เกิด “องค์กรศาสนาเข้มแข็ง สังคมประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข” ซึ่งเป็นแกนกลางของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ เพื่อให้ได้ข้อเสนอการปฏิรูปด้านกิจการศาสนา ทั้งโครงสร้าง ระบบ และการบริหารจัดการ	เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า คำว่า “องค์กรทางศาสนา” ยังไม่ชัดเจนว่ามีความหมายถึงองค์กรใด ระดับใด เช่น ในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง เฉพาะองค์กรของคณะสงฆ์ ซึ่งประกอบด้วย วัด สำนักงานเจ้าคณะผู้ปกครอง และมหาเถรสมาคมหรือรวมองค์กรอื่น ๆ ด้วย เช่น พุทธสมาคม เป็นต้น	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น ได้แก่ ๑) พัฒนาศักยภาพขององค์กรและบุคลากรทางศาสนาทุกศาสนาทั้งเชิงโครงสร้าง ระบบ และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสูง ๒) กำหนดมาตรการในการส่งเสริมการนำหลักศาสนธรรมมาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว สังคม ชุมชน และองค์กรทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน ๓) เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและยั่งยืนระหว่างศาสนาทุกศาสนา ๔) พัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาในการบูรณาการหลักศาสนธรรมในการจัดการศึกษาทุกระดับอย่างชัดเจน รวมทั้งให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดสาระการเรียนรู้การสอนเรื่องศาสนาในหลักสูตรและการพัฒนาบุคลากรครู ๕) ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศในการนำหลักศาสนาที่ถูกต้องไปเผยแพร่สู่ประชาชน โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมในการนำเสนอทุกรูปแบบ ๖) เปิดพื้นที่สำหรับสื่อสารธรรมะและภาคประชาสังคมในการนำหลักคำสอนทางศาสนา มาเสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในชุมชนและสังคมผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมและหลากหลาย ๗) ส่งเสริมและสนับสนุนการยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมมาใช้ในภาคธุรกิจเอกชนและประชาสังคม อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม	สำหรับประเด็นการปฏิรูปทั้ง ๗ ประเด็น ในประเด็นการปฏิรูปทั้ง ๗ ประเด็น เห็นว่า เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมสถาบันศาสนาให้มีความมั่นคง มีการพัฒนาศักยภาพ และการนำหลักธรรมมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวทางร่วมกันในการพัฒนาและส่งเสริมอย่างจริงจัง	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
กำหนดยุทธศาสตร์ ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพขององค์กรและบุคลากรทางศาสนา ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การนำหลักศาสนธรรมมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันทั้งระดับบุคคลและองค์กรเพื่อพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาในการบูรณาการหลักศาสนธรรมในการจัดการศึกษาทุกระดับ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศในการนำหลักศาสนาไปเผยแผ่สู่ประชาชน	จากยุทธศาสตร์ ทั้ง ๕ ยุทธศาสตร์ เห็นว่า ต้องกำหนดกรอบของแต่ละองค์กรและบุคลากรทางศาสนาให้ชัดเจน เพื่อที่จะได้กำหนดเป้าหมายได้ว่าองค์กรและบุคลากรที่ต้องการพัฒนา คือใคร ให้แต่ละองค์กรที่เกี่ยวข้องนำยุทธศาสตร์มาขับเคลื่อน พร้อมกันเป็นนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์ เมื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเกิดสถานการณ์สังคมที่ขาดบทบาททางศาสนาในสังคมไทยพบว่ามาจากการขาดความเข้มแข็งขององค์กรศาสนาและบุคลากรทางศาสนา การขาดการบูรณาการหลักศาสนธรรมในระบบการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ การขาดการนำหลักศาสนาไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทั้งระดับบุคคลและองค์กร การขาดการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา และปัญหาเกี่ยวกับระบบสื่อสารมวลชนที่มักนำเสนอข่าวหรือรายการที่ไม่เอื้อต่อการเสริมสร้างพัฒนาจิตใจผู้คนด้วยหลักศาสนธรรม โดยจากการศึกษาพบว่าประเด็นปัญหาเหล่านั้นนั้นเกิดมาจากการขาดองค์กรที่จะช่วยเชื่อมประสานเสริมสร้างบทบาทขององค์กรศาสนาสู่ภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านานพบว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลกิจการศาสนานั้น ยังไม่สามารถดำเนินการสนองต่อความต้องการขององค์กรพระพุทธศาสนาในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อเผยแผ่หลักศาสนธรรม เพื่อเสริมสร้างจิตใจของพุทธศาสนิกชนได้เต็มที่	เนื่องจากความไม่สมบูรณ์ของวิธีการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์ ทำให้สรุปผลการวิเคราะห์ยังไม่สะท้อนข้อเท็จจริงได้อย่างถูกต้องและรอบด้าน เช่น จากข้อมูลที่น่าสนใจวิธีการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์ยังไม่เพียงพอ ได้แก่ ๑. กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยไม่ครอบคลุมผู้เกี่ยวข้อง ๒. กลุ่มตัวอย่างไม่ใช่ผู้แทนของผู้เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ๓. การขอคำแนะนำของข้อเสนอแนะในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ไม่ได้ขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการสนองงานคณะสงฆ์โดยตรง คือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ๔. เอกสารงานวิจัยที่นำมาศึกษายังไม่ครอบคลุมกว้างขวางพอ	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
	เห็นว่า การขาดองค์กรที่จะช่วยเชื่อมประสานเสริมสร้างบทบาทขององค์กรศาสนาสู่ภาคส่วนต่างๆ ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้ว การเชื่อมประสานเสริมสร้างบทบาทขององค์กรศาสนาสู่ภาคส่วนต่างๆ ในทางพระพุทธศาสนา มีองค์กรของคณะสงฆ์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติรับผิดชอบในการดำเนินการอยู่แล้ว ซึ่งตามอำนาจหน้าที่ต้องประสานกันในการดำเนินการอยู่แล้ว หากพบว่ายังมีอุปสรรค ณ จุดใดควรให้ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ไม่เห็นด้วยและไม่เชื่อมั่นว่า การตั้งองค์กรขึ้นมาใหม่เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานระหว่างองค์กรเดิมที่มีอำนาจหน้าที่อยู่แล้วจะเป็นการแก้ไขปัญหาหรือไม่ นอกจากนี้การตั้งองค์กรขึ้นใหม่ยังเป็นการเพิ่มภาระด้านงบประมาณให้กับรัฐบาลอีกด้วย การพัฒนาศักยภาพขององค์กรเดิมที่มีอยู่แล้ว จึงมีความเป็นไปได้และคุ้มค่างบประมาณมากกว่า	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์แห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์แห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
จุดคานงัด (Levers) ได้แก่ ๑. การยกย่องพระราชบัญญัติสถาบันสร้างเสริมคุณภาพสังคมไทยด้วยศาสนธรรม พ.ศ. ๒. การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกฎกระทรวงที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน อาทิ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย และองค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการสนองต่อความต้องการขององค์กรพระพุทธศาสนาในด้านการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อเผยแผ่หลักศาสนธรรมเพื่อเสริมสร้างจิตใจของพุทธศาสนิกชนให้เกิดความมั่นคงยั่งยืนต่อพระพุทธศาสนา อนึ่ง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติร่วมกับมหาเถรสมาคม ได้เสนอแผน ๓ ระยะ (๕ ปี) ในการดำเนินการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ให้คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และคณะรัฐมนตรี มีมติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอ และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วยแล้ว ซึ่งในแผน ๕ ปี เป็นการดำเนินการตามกรอบแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานตามภารกิจของคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน และการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางการปกครอง คณะสงฆ์ และศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก ขณะนี้กำลังดำเนินการตามแผน เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาให้มั่นคงยั่งยืนต่อไป	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ประเด็นปฏิรูปสำหรับยุทธศาสตร์ “การส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม” ๑. ยกร่าง/ปรับปรุงกฎหมาย และจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนการทำงาน มาตรการ • ยกร่าง/ปรับปรุงกฎหมาย หรือกำหนดนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการจัดตั้งหรือปรับปรุงการบริหารองค์กรและการจัดสรรงบประมาณหรือการจัดตั้งกองทุนในการดำเนินงาน ขั้นตอน • ร่างพระราชบัญญัติสถาบันสร้างเสริมคุณภาพสังคมไทยด้วยศาสนาธรรม พ.ศ. • ปรับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๑ ภายใน ๑ ปี นับจากเริ่มกระบวนการปฏิรูปตามแผนปฏิรูปที่นำเสนอ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ คณะอนุกรรมการปฏิรูปกิจการศาสนาในคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะวัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา สภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติหรือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้พิจารณาศึกษาประเด็นการปฏิรูปในรายงานของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ ได้ผลการพิจารณาเบื้องต้น ดังนี้ ประเด็น ยกร่าง/ปรับปรุงกฎหมาย หรือกำหนดนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการจัดตั้งหรือปรับปรุงการบริหารองค์กรและการจัดสรรงบประมาณหรือการจัดตั้งกองทุนในการดำเนินงาน เห็นว่า - ในการยกร่างพระราชบัญญัติสถาบันสร้างเสริมคุณภาพสังคมไทยด้วยศาสนาธรรม พ.ศ. ยังไม่มีความจำเป็นในการยกร่างพระราชบัญญัติใหม่ เนื่องจากอาจเกิดความซ้ำซ้อนกับองค์กรที่มีอยู่แล้ว และอาจเป็นภาระด้านงบประมาณ แต่หากมีความจำเป็นต้องดำเนินการยกร่างดังกล่าว ควรมีการศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วนอีกครั้ง - ในการปรับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีภาระหน้าที่โดยตรงต่อพระพุทธศาสนา และมีการขับเคลื่อนและส่งเสริมบทบาททุกภาคการแบ่งส่วนราชการ เป็นการปรับบทบาทหน้าที่ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นตามภาระงาน	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้เสนอแผน ๓ ระยะ (๕ ปี) ในการดำเนินการปฏิรูปกิจการพระศาสนา ให้คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และคณะรัฐมนตรี มีมติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอ และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วยแล้ว ซึ่งในแผน ๕ ปี เป็นการดำเนินการตามกรอบแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานตามภารกิจของคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน และการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางการปกครอง คณะสงฆ์ และศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
๒. การดำเนินการพัฒนาศักยภาพขององค์กรและบุคลากรทางศาสนา (ยุทธศาสตร์ที่ ๑) มาตรการ การสร้างเสริมความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการและสร้างเสริมธรรมาภิบาลให้กับผู้บริหารและบุคลากรทางศาสนา รวมถึงกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการศาสนสถานเชิงคุณภาพ ขั้นตอน ● องค์กร วางนโยบาย ระเบียบปฏิบัติในการบริหารจัดการ ● สร้างกลไกหรือมาตรการควบคุมองค์กรหรือบุคลากรทางศาสนาและที่มีใช้องค์กรหรือบุคลากรทางศาสนา ● กำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการศาสนสถาน ● การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่ทำงานบริหารขององค์กรศาสนา ด้วยการจัดกิจกรรมหรือการอบรม หรือวิธีการต่างๆ ดังนี้ ๑) ให้มีความรู้ความเข้าใจและศรัทธาในหลักศาสนาของตน ๒) ให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการตามมาตรฐานตามหลักธรรมาภิบาล ๓) ให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการตามกฎหมายที่มีอยู่ ๔) มีความสามารถประสานไปยังภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดได้ ๕) ทักษะทางด้านการสื่อสารเพื่อเผยแพร่หลักศาสนธรรม	จากการพิจารณา เห็นด้วย เนื่องจากการพัฒนาศักยภาพขององค์กรจะทำให้องค์กรมีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ แต่ต้องอยู่ภายในข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลงบประมาณ การบริหารจัดการขององค์กร	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
● การกำหนดระบบ กลไก และกระบวนการส่งเสริม จิตใจให้ประชาชนเข้าสู่การเป็นบุคลากรทางศาสนา รุ่นใหม่ ● การลงทะเบียนผู้สอนศาสนา ● การยกย่อง เชิดชูและประกาศเกียรติคุณบุคคลที่ ดำรงตนและปฏิบัติงานอย่างโดดเด่นด้านคุณธรรม จริยธรรม ● การจัดทำระบบฐานข้อมูลทางศาสนา (e - Religions) สำหรับทุกศาสนา ● การจัดทำระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management – KM) ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๒ ภายใน ๓ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๑ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนาต่าง ๆ		

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
๓. องค์การศาสนามีระบบและโครงสร้างที่เข้มแข็ง (ยุทธศาสตร์ที่ ๑) มาตรการ การส่งเสริมการปฏิบัติงานขององค์การศาสนาอย่างต่อเนื่อง และยกระดับระบบงานที่จำเป็น ให้เป็นการปฏิบัติงานที่ดี (Best Practices) ขั้นตอน ● กระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดูแล จัดเตรียมระบบงาน และคู่มือแนวทางต่างๆ เพื่อให้มีการบริหารจัดการองค์การศาสนาให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมทั้งเปิดช่องทางให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างสร้างสรรค์ ● การส่งเสริมการปฏิบัติงานขององค์การศาสนาอย่างต่อเนื่อง และยกระดับระบบงานที่จำเป็นให้เป็นการปฏิบัติงานที่ดี (Best Practices) รวมทั้งการจัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานที่จำเป็นในแต่ละระบบงานเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ● กระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนให้เกิดธรรมาภิบาลในองค์การศาสนา ● กระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านงบประมาณและสนับสนุนฯ ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๒ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์การศาสนาต่างๆ	จากการพิจารณา เห็นด้วย เนื่องจากเป็นภาระงานขององค์กรในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น องค์กรหรือหน่วยงานควรเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
๔. การนำหลักศาสนธรรมมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทั้งระดับบุคคลและองค์กรเพื่อพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน (ยุทธศาสตร์ที่ ๒) มาตรการ ๔.๑ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างครอบครัว โรงเรียน สถานที่ทำงาน ชุมชน และสังคมนำหลักศาสนธรรม คุณธรรม ประเพณีและวัฒนธรรมไทยอันดีงามมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันและในการทำงานอย่างจริงจัง ขั้นตอน การประสานงานเพื่อสร้างบทบาทของหลักศาสนาในบริบทต่างๆ ได้แก่ องค์กรภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และองค์กรสื่อ จัดกิจกรรมต่าง ๆ นำหลักศาสนธรรม คุณธรรม ประเพณีและวัฒนธรรมไทยอันดีงามมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันและในการทำงานอย่างจริงจัง รวมทั้งให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านงบประมาณและสนับสนุนปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆ ในการบริหารจัดการ โดยให้การสนับสนุนทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ดังนี้ ● การส่งเสริมความร่วมมือไปยังภาคประชาสังคม ● การส่งเสริมความร่วมมือไปยังสถานศึกษาร่วมกับชุมชน ● การส่งเสริมความร่วมมือไปยังองค์กรศาสนา/ศาสนสถาน	จากการพิจารณา เห็นด้วย ภาครัฐต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันอย่างจริงจัง ต้องให้ศาสนิกได้รับรู้หลักธรรมที่ถูกต้อง และควรปลูกฝังให้เป็นค่านิยมเพื่อให้เด็ก เยาวชน ได้ตระหนักและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
● การส่งเสริมการจัดกิจกรรมหลักบนพื้นฐานของ ความดีที่เป็นแกนกลางของทุกศาสนา ● การส่งเสริมกองลูกเสือศาสนา ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๒ ภายใน ๓ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๑ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนา ต่าง ๆ ส่วนราชการสนับสนุนอื่น ๆ เช่น กระทรวงการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ส่วนราชการส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วน จังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น		

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๔.๒ สร้างแรงจูงใจให้องค์กรและภาคประชาชนเข้ารับการอบรมหลักสูตรทางศาสนาและการฝึกปฏิบัติธรรม ขั้นตอน กระทรวง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานงานเพื่อสร้างบทบาทของหลักศาสนาในบริบทต่างๆ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านงบประมาณและสนับสนุนปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆในการบริหารจัดการให้เกิดการสร้างแรงจูงใจแก่ประชาชน และกลุ่มคนต่างๆ ในการเข้ารับการอบรมหลักสูตรทางศาสนาและการฝึกปฏิบัติธรรมเพื่อการพัฒนาจิต ได้แก่ องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน ตลอดจนวิชาชีพต่าง ๆ ดังนี้ • หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจัดการส่งเสริมให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตใจด้วยหลักศาสนธรรมจนหล่อหลอมเป็นวัฒนธรรมองค์กร • ส่งเสริมภาคธุรกิจ เอกชน ตลอดจนวิชาชีพต่างๆ ให้มีการบูรณาการหลักศาสนาในการดำเนินงาน จนเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร • ทุกฝ่ายร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาชน บุคคลทั่วไป	จากการพิจารณา เห็นด้วย เนื่องจากการสร้างแรงจูงใจให้องค์กรเป็นสิ่งสำคัญ ควรณรงค์ให้บุคลากรภาครัฐมีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะ และบริหารราชการด้วยหลักธรรมาภิบาล	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๒ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนา ต่าง ๆ ส่วนราชการสนับสนุนอื่น ๆ เช่น กรมการ ศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ส่วนราชการส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น หน่วยงานภาคเอกชน		

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๔.๓ มีการนำหลักศาสนธรรมไปดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ขั้นตอน กระทรวง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานงานเพื่อสร้างบทบาทของหลักศาสนธรรมในบริบทต่างๆ ให้สามารถขยายผลเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้ โดยเน้นที่การท่องเที่ยว ดังนี้ ● ส่งเสริมให้มีปีแห่งการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนา ● ส่งเสริมให้ทุกจังหวัดจัดกิจกรรมใหญ่ทางด้านพระพุทธศาสนา ● ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในเรื่อง “อุตสาหกรรมและวัฒนธรรมฮาลาล” ● ส่งเสริมให้ทุกจังหวัดพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ● ส่งเสริมให้องค์กรศาสนาหรือสถานปฏิบัติธรรมเปิดสอนการปฏิบัติธรรมที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๒ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนาต่าง ๆ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ส่วนราชการสนับสนุนอื่น ๆ เช่น กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ฯลฯ	จากการพิจารณา เห็นด้วย เนื่องจากศาสนธรรมของแต่ละศาสนามีคุณค่าและเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันและเป็นสิ่งที่ดีที่จะส่งเสริมในด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวด้านศาสนา เพราะจะทำให้ศาสนิกได้เรียนรู้และสนใจในความงดงามของศาสนสถาน ศติธรรมที่แฝงมาในสถาปัตยกรรมของแต่ละแห่ง และจะทำให้สร้างเศรษฐกิจชุมชนเกิดขึ้น	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานประธาน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๔.๔ มีการจัดสรรพื้นที่สำหรับการศึกษา เรียนรู้ และประกอบพิธีทางศาสนาต่างๆ ในสถานศึกษา หน่วยงาน และสถานประกอบการ ขั้นตอน ให้มีจัดสรรพื้นที่ทางกายภาพสำหรับการศึกษา เรียนรู้ และประกอบพิธีทางศาสนาต่างๆ ดังนี้ ● ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐตั้งแต่ระดับกอง สำนัก สถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรต่างๆ มีการจัดสรรพื้นที่ทางกายภาพสำหรับประกอบพิธีทางศาสนาต่างๆ ● ปรับปรุงพื้นที่ทางกายภาพของวัด โบสถ์ มัสยิด หรือศาสนสถาน ให้เป็นสัปปายะสถานและเป็นโรงเรียนศาสนาอย่างแท้จริง ● การจัดทำผังชุมชนเมืองตามหลักการ “บวร” (หรือ “บรม”) เช่น การจัดวัดเป็นศูนย์กลางนำวิถีวัฒนธรรมชาวพุทธ ● การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งพุทธมณฑลจังหวัดหรือศูนย์การเรียนรู้ทางศาสนาประจำจังหวัด ● การจัดสรรพื้นที่สำหรับการอนุรักษ์พืชพรรณไม้ในคัมภีร์ศาสนาและชีวิตพอเพียง ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๒ ภายใน ๓ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๑ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ องค์กรศาสนาต่างๆ ส่วนราชการสนับสนุนอื่น ๆ	จากการพิจารณา เห็นด้วย สำหรับพื้นที่ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนามีเพียงพออยู่แล้ว แต่ควรปรับปรุงให้มีความเหมาะสมพร้อมที่จะใช้งานได้ตลอดเวลา ควรมีกิจกรรมด้านศาสนาให้เพิ่มขึ้น	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการปกครองส่วนท้องถิ่น

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการปกครองส่วนท้องถิ่น	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
๕. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา (ยุทธศาสตร์ที่ ๓) มาตรการ ๕.๑ เสริมสร้างให้ศาสนิกเข้าใจและเข้าถึงหัวใจของศาสนาตนเองและศาสนาอื่นรวมถึงนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ขั้นตอน ● ส่งเสริมให้องค์กรศาสนาและภาคส่วนต่างๆ จัดกิจกรรมผ่านช่องทางต่างๆ เช่น ปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบัน องค์กร ที่เปิดโอกาสให้ศาสนิกเกิดการเรียนรู้ศาสนาของตนที่เอื้อต่อการปฏิบัติ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ศาสนิกต่างศาสนาอย่างสมานฉันท์ ● จัดให้มีการผลิตสื่อทางศาสนา ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๒ ภายใน ๓ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๑ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนาต่าง ๆ ส่วนราชการสนับสนุนอื่นๆ เช่น กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ส่วนราชการส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล	จากการพิจารณา เห็นด้วย ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา โดยหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ประสานซึ่งมีองค์ที่มีความพร้อมหลายองค์กรในการทำหน้าที่เชื่อมความสัมพันธ์และควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อความปรองดองสมานฉันท์	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๕.๒ ส่งเสริมให้เคารพสิทธิเสรีภาพในการดำรงชีวิตตามหลักคำสอนของศาสนาระหว่างกัน ขั้นตอน ● การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และการเคารพสิทธิเสรีภาพ การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้เคารพสิทธิเสรีภาพ ในการดำรงชีวิตตามหลักคำสอนของศาสนาระหว่างกัน ด้วยการจัดกิจกรรมรณรงค์ ● สร้างและสนับสนุนชุมชนตัวอย่าง ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๒ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนาต่างๆ ส่วนราชการสนับสนุนอื่นๆ เช่น กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ส่วนราชการส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น	จากการพิจารณา เห็นด้วย เนื่องจากศาสนาทุกศาสนามุ่งสอนให้ศาสนิกชนเป็นคนดีตามหลักคำสอนของแต่ละศาสนา การประกอบพิธีกรรมอาจมีความแตกต่างกัน ควรส่งเสริมให้มีความเคารพต่อศาสนาแต่ละศาสนา และการอยู่ร่วมกันอย่างปราศจากความขัดแย้ง	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๕.๓ ส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างศาสนาและสร้างความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาที่สำคัญร่วมกันอย่างจริงจัง ขั้นตอน การส่งเสริมสนับสนุนด้านนโยบาย กฎ ระเบียบ และงบประมาณให้แก่หน่วยงาน องค์การปกครองท้องถิ่น องค์การภาคประชาสังคม รวมทั้งจัดกิจกรรมร่วมทุกภาคส่วนที่นำไปสู่การส่งเสริมให้มีการร่วมกันระหว่างศาสนากับการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของสังคมร่วมกัน ดังนี้ • การจัดให้มีกิจกรรมความร่วมมือระหว่างศาสนา • ใช้จุดร่วมและ สงวนจุดต่างระหว่างศาสนา เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เป็นสังคมสมานฉันท์ ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๒ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนาต่าง ๆ ส่วนราชการสนับสนุนอื่น ๆ เช่น กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) ส่วนราชการส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น	จากการพิจารณา เห็นด้วย รัฐควรส่งเสริมสนับสนุนด้านนโยบาย และงบประมาณให้เพียงพอ ควรส่งเสริมให้หน่วยงานเข้าไปดูแลอย่างทั่วถึงครอบคลุม โดยมีใช่เป็นภาระของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ควรร่วมมือ และประสานงานกันอย่างเป็นระบบ	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๕.๔ จัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือระหว่างศาสนิก ระดับชาติ ขั้นตอน ● การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของศาสนิก ทุกศาสนาให้เข้มแข็ง เป็นรูปธรรม ● การจัดตั้งสภาศาสนิกสัมพันธ์ระดับชาติ ระยะเวลาดำเนินการ ● ระยะที่ ๒ ภายใน ๓ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๑ ● การขับเคลื่อนประเมินผล และพัฒนายกระดับด้วย วิธีต่าง ๆ ระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะ ที่ ๒ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนา ต่างๆ ส่วนราชการสนับสนุนอื่นๆ เช่น กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ส่วนราชการส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น	จากการพิจารณา เห็นด้วย เนื่องจากพบว่าในปัจจุบัน ความร่วมมือ ระหว่างศาสนิกมีน้อยมาก	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ

เรื่อง **ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม**

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๕.๕ ส่งเสริมประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างศาสนา ในภูมิภาคอาเซียน ขั้นตอน ● ส่งเสริมสนับสนุนเชิงนโยบายและงบประมาณแก่สถาบันการศึกษา เพื่อสนับสนุนทางด้านวิชาการแก่ประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านศาสนา ที่เอื้อประโยชน์ต่อเจตนารมณ์ของอาเซียน ● ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดส่วนงาน ซึ่งองค์กรศาสนาต่าง ๆ ในประเทศมีส่วนร่วมเป็นศูนย์ประสานงานส่งเสริม สร้าง สนับสนุน ขับเคลื่อนนโยบายรัฐด้านความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ● ส่งเสริมสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางเครือข่ายความร่วมมือทางศาสนาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ● สนับสนุนให้พระสงฆ์ บุคลากรทางศาสนา ได้รับความสะดวกในการเดินทางไปเผยแผ่การปฏิบัติธรรมในต่างประเทศ ที่นอกเหนือจากการเป็น พระธรรมทูต ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๒ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันการศึกษาทางศาสนา สถาบันอุดมศึกษาทั่วไป สถาบันวิจัย กระทรวงการต่างประเทศ	จากการพิจารณา เห็นด้วย ควรกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนอย่างจริงจังเนื่องจากการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างศาสนาจะส่งผลให้เกิดความสามัคคีปรองดอง สมานฉันท์ และลดความขัดแย้ง	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง **ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม**

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
๖. การพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาในการบูรณาการหลักศาสนาธรรมในการจัดการศึกษาทุกระดับ (ยุทธศาสตร์ที่ ๔) มาตรการ ๖.๑ ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดคณะทำงานพัฒนาศักยภาพสถานศึกษาในการบูรณาการหลักศาสนาธรรมในการจัดการศึกษาทุกระดับ ขั้นตอน ● ให้สถานศึกษาและชุมชน ร่วมกันค้นหา ส่งเสริมพัฒนา และรักษาผู้นำทางจิตวิญญาณ (นักปราชญ์ทางด้านศาสนาที่พร้อมทั้งความดี ความเก่ง และความ เป็นนักปฏิบัติ) อย่างน้อย ๑ คนต่อโรงเรียน/ชุมชน เพื่อให้เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมทางศาสนาของสถานศึกษา วัด องค์กรของรัฐทุกภาคส่วนและชุมชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดเป็นแนวปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ● จัดสรรอัตรากำลังหรืออัตรากำลัง เพื่อบรรจุผู้นำทางจิตวิญญาณเป็นปราชญ์ด้านศาสนาประจำโรงเรียน โดยให้บทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนเหมือนอนุศาสนาจารย์ ● พัฒนาศักยภาพสถานศึกษาในการบูรณาการหลักศาสนาธรรมในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) หรือ บ้านโรงเรียน มัสยิด (บรม) และองค์กรของรัฐทุกภาคส่วน โดยมีปราชญ์ด้านศาสนาประจำโรงเรียนเป็นแกนนำขับเคลื่อนทำหน้าที่ในการส่งเสริมศาสนาธรรมต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	จากการพิจารณา เห็นด้วย การพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาในการบูรณาการหลักศาสนาธรรมในการจัดการศึกษามีการพัฒนาทุกระดับอยู่แล้ว แต่ยังขาดความร่วมมือกันอย่างเป็นรูปธรรม สิ่งสำคัญ คือ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ จึงควรมีการฝึกและส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเพียงพอ	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ระยะเวลาดำเนินการ • ระยะที่ ๒ ภายใน ๓ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๑ • การขับเคลื่อนประเมินผล และพัฒนายกระดับด้วยวิธีต่าง ๆ ระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๒ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันการศึกษาทางศาสนา สถาบันอุดมศึกษาทั่วไป		

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๖.๒ พัฒนาระบบการผลิตครู การต่อใบประกอบวิชาชีพครู การเลื่อนวิทยฐานะให้มีเกณฑ์มาตรฐานด้านศีลธรรม และการสอนหลักศาสนธรรมแบบบูรณาการ ขั้นตอน ● ส่งเสริมให้มีการบรรจุหลักศาสนธรรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบุคลากรครู ● บูรณาการหลักศาสนาในใบประกอบวิชาชีพครู ● การเลื่อนวิทยฐานะของครู ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๒ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันการศึกษาทางศาสนา มหาเถรสมาคม สถาบันอุดมศึกษาทั่วไป	จากการพิจารณา เห็นด้วย การพัฒนาระบบการผลิตครูเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะสร้างผู้ที่มีความสามารถในการเผยแผ่คำสอน เป็นแบบอย่างของคนในสังคม	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๖.๓ ส่งเสริมและผลักดันให้สถานศึกษาทุกแห่ง มีหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนที่เน้นการนำหลักศาสนธรรมมาปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อการสร้างนิสัยดีพื้นฐานหน้าที่พลเมือง ศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ขั้นตอน ● การปรับปรุงหลักสูตรที่สอนศาสนา และให้ทุกหลักสูตรของสถาบันที่อยู่ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ ต้องมีการสอนเกี่ยวกับหลักศาสนธรรมที่ตนนับถือ ● กำหนดให้ทุกสถานศึกษาต้องมีหลักสูตรการเรียนรู้หลักศาสนธรรมด้วยการปฏิบัติจริง ● การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ● จัดให้มีวิชาครอบครัวอบอุ่น ● ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเทคนิคในการเรียนการสอน ● ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมสุนทราภรณ์ ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๒ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันการศึกษาทางศาสนา สถาบันอุดมศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนาต่าง ๆ ส่วนราชการส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น	จากการพิจารณา เห็นด้วย การส่งเสริมและผลักดันให้สถานศึกษาทุกแห่ง มีหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนที่เน้นการนำหลักศาสนธรรมมาปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งในปัจจุบันมีการดำเนินการอยู่แล้ว แต่ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ต้องปรับปรุงเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับสังคมยุคปัจจุบัน	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๖.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการบวชเรียนตามหลักสูตรของคณะสงฆ์ ขั้นตอน ● ส่งเสริมการบวชเณร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนทุนการศึกษาแก่สามเณรที่บวชเรียนต่อจนกระทั่งจบการศึกษาชั้นสูงสุดของคณะสงฆ์ตามศักยภาพของแต่ละรูปโดยหากสามเณรรูปใดจบเปรียญธรรม ๓ ประโยค เทียบเท่ากับการจบการศึกษาภาคบังคับทุกประการ ● ส่งเสริมการบรรพชาหรืออุปสมบท อย่างน้อย ๑๕ วันขึ้นไป จนถึงการบรรพชาในช่วงเข้าพรรษา หรือระยะยาว โดยให้การสนับสนุนงบประมาณในการบวชหรือสิทธิพิเศษต่าง ๆ ● สนับสนุนการไปแสวงบุญ หากพระภิกษุต้องการจะเดินทางไปแสวงบุญ ณ สังเวชนียสถาน ณ ประเทศอินเดีย ในแง่งบประมาณและการอำนวยความสะดวก ● ส่งเสริมให้ผู้หญิงได้รับสิทธิต่าง ๆ ในการเข้าฝึกพัฒนาจิตใจด้วยการปฏิบัติธรรมในสถานปฏิบัติธรรมที่มีมาตรฐาน ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๒ ภายใน ๓ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๑ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันการศึกษาทางศาสนา สถาบันอุดมศึกษาทั่วไป สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนาต่าง ๆ เช่น อบจ. ทบ.	จากการพิจารณา เห็นด้วย เนื่องจากปัจจุบัน ศาสนทายาทลดลงเป็นจำนวนมากอาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ค่านิยมที่เปลี่ยนไป ควรมีการส่งเสริมและหามาตรการในการดำเนินการ	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานประธานาธิบดี สำนักงานนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
๗. การส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศในการนำหลักศาสนธรรมไปเผยแผ่สู่ประชาชน (ยุทธศาสตร์ที่ ๕) มาตรการ ๗.๑ เปิดพื้นที่สำหรับสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อหลักศาสนธรรมและกิจกรรมทางศาสนา ขั้นตอน • อำนวยความสะดวกในการใช้คลื่นความถี่ เพื่อศาสนาโดยเฉพาะ ทั้งสถานีวิทยุชุมชนด้านศาสนา เคเบิลทีวี ช่องโทรทัศน์ดาวเทียม • ส่งเสริมบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการให้ความรู้ทางศีลธรรม และความรู้เรื่องศาสนาแก่ประชาชนให้มากขึ้น • ส่งเสริมการใช้สื่อแบบผสมในเว็บไซต์ขององค์กรศาสนา รวมทั้งให้มีเว็บไซต์กลางที่รวบรวมเนื้อหาทุกองค์กรศาสนา หรือรวมลิงค์ไปยังเว็บไซต์ขององค์กรศาสนาทุกกลุ่มองค์กรศาสนา • ส่งเสริมการใช้สื่อพื้นบ้านศิลปะและวัฒนธรรมไทยในการนำเสนอเนื้อหาที่สอดคล้องหลักศาสนธรรม ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๒ ภายใน ๓ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๑ ต่อเนื่องไปยังระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี ผู้รับผิดชอบดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนาต่าง ๆ องค์กรเผยแผ่ศาสนา	จากการพิจารณา เห็นด้วย ปัจจุบันมีสื่อสารสนเทศหลากหลายประเภท ทั้งสื่อที่ดี และสื่อที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นควรมีการกำหนดรูปแบบการนำเสนอและควรเสนอในช่วงเวลาที่มีผู้รับชมมาก ๆ	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๗.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตเนื้อหาทางด้านศาสนาที่มีคุณภาพ ขั้นตอน ● จัดให้มีการเสริมความรู้ในการสื่อสาร การโน้มน้าวใจ ตลอดจนทักษะในกระบวนการผลิตสื่อ ให้แก่บุคลากรทางศาสนา (เน้นฆราวาสที่ทำงานเพื่อศาสนา) ● จัดให้มติดำเนินการที่มีเนื้อหาทางด้านศาสนาขั้นพื้นฐาน ● ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อที่มีเนื้อหาทางด้านศาสนา ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๒ ภายใน ๓ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๑ ต่อเนื่องไปยังระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๒ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนาต่าง ๆ องค์กรเผยแผ่ศาสนา และสื่อมวลชนของศาสนาต่าง ๆ กสทช. และองค์กรหรือสมาคมทางด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ	จากการพิจารณา เห็นด้วย ควรมีการกลั่นกรองเนื้อหาที่เหมาะสมและไม่ซ้ำรูปแบบเดิม และควรมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนได้ซึมซับหลักคำสอนที่ถูกต้องและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๗.๓ ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศในการนำหลักศาสนธรรมทางศาสนาที่ดีงามไปถ่ายทอดแก่ประชาชน ขั้นตอน ● ผลักดันให้สื่อมวลชนจัดสรรเวลาที่เหมาะสมให้แก่รายการทางศาสนา และต้องเป็นรายการที่มีเนื้อหาโดยตรงทางศาสนา มิใช่เป็นเพียงการแทรกหรือแฝงไปกับรายการอื่นๆ ดังที่สื่อมวลชนคือโรงเรียนของสังคม ● ส่งเสริมให้สื่อมวลชนนำเสนอหลักศาสนธรรมไปถ่ายทอดให้แก่ประชาชน รวมทั้งสื่อให้เห็นภาพศาสนธรรมในเชิงรูปธรรม ● ส่งเสริมให้สื่อมวลชนมีการทำเสนอ หรือส่งเสริมให้เห็นว่าบุคลากรทางศาสนาเป็นผู้มีคุณค่า รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องพึงส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตนของบุคลากรทางศาสนาให้งดงามไม่ต่างพร้อย ● ส่งเสริมสนับสนุนด้านนโยบายและงบประมาณให้เกิดองค์กร คณะบุคคล หรือสมัชชาตัวแทนสื่อจากศาสนาต่าง ๆ เพื่อสร้าง ขั้วเคลื่อนไหว และกำกับดูแลมาตรฐานจริยธรรมทางศาสนา ● การกำหนดมาตรฐานจริยธรรมของสื่อมวลชนในการเผยแพร่ศาสนาอย่างสร้างสรรค์	จากการพิจารณา เห็นด้วย ควรให้ความรู้กับสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารด้านศาสนา ควรมีหลักปฏิบัติและข้อห้ามเพื่อมิให้เกิดการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง และควรได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๒ ภายใน ๓ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๑ ต่อเนื่องไปยัง ระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๒ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนา ต่างๆ องค์กรเผยแผ่ศาสนา และสื่อมวลชนของศาสนา ต่างๆ กสทช. และองค์กรหรือสมาคมทางด้าน สื่อมวลชนต่างๆ		

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
มาตรการ ๗.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางศาสนาในเชิงสร้างสรรค์ ขั้นตอน ● ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เท่าทันสื่อที่รายงานหรือนำเสนอเกี่ยวกับประเด็นทางศาสนา ● จัดการส่งเสริมให้เยาวชนมีการเรียนรู้ และเป็นพลเมืองตื่นรู้ทางด้านศาสนา ● เร่งผลักดันให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางศาสนาในเชิงสร้างสรรค์ ● รณรงค์ให้ประชาชนใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางศาสนาอย่างสร้างสรรค์ ● การจัดห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom หรือ Smart Classroom) หรือห้องเรียนศีลธรรมออนไลน์ โดยให้โรงเรียนและองค์กรศาสนาที่มีความพร้อมจัดสรรเวลาหนึ่งชั่วโมงต่อหนึ่งสัปดาห์จัดห้องเรียนดังกล่าว ระยะเวลาดำเนินการ ระยะที่ ๒ ภายใน ๓ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๑ ต่อเนื่องไปยัง ระยะที่ ๓ ภายใน ๕ ปี ผู้รับผิดชอบดำเนินการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และองค์กรศาสนาต่างๆ องค์กรเผยแผ่ศาสนา และสื่อมวลชนของศาสนาต่างๆ กสทช.	จากการพิจารณา เห็นด้วย ควรส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารที่ถูกต้องโดยหน่วยงานภาครัฐอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการให้ความรู้ทางด้านศาสนาอย่างแพร่หลาย	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
	บทสรุป จุดคานงัดของการปฏิรูปครั้งนี้ (Levers) คือ มาตรการทางกฎหมายและงบประมาณในการดำเนินการประกอบด้วยการยกย่องพระราชบัญญัติสถาบันสร้างเสริมคุณภาพสังคมไทยด้วยศาสนธรรมพ.ศ. และการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกฎกระทรวงที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ และมีตัวขับเคลื่อนหลัก (Key Drivers) คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ตลอดจนองค์กรศาสนาต่างๆ เป็นผู้ดำเนินการร่วมกับทุกภาคส่วนพันธมิตรต่างๆ โดยมีการกำหนดกรอบเวลา รวมทั้งสิ้นเป็นเวลา ๑๐ ปี ฯลฯ จากการพิจารณาจุดคานงัดของการปฏิรูปครั้งนี้ มีความเห็นดังนี้ - ควรมีการทบทวนและศึกษาข้อมูลสำหรับการยกย่องพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากกว่านี้ เพื่อให้เกิดการปฏิรูปอย่างแท้จริง	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
	- ควรพิจารณาภาระงานของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าควรบูรณาการในการทำงานร่วมกันอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพ ไม่ให้มีภาระงานที่ซ้ำซ้อนกัน - ผลงานวิจัยและเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ยังไม่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ควรยกเป็นวาระของศาสนิก เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนให้มีการปฏิรูปต่อไป สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติร่วมกับมหาเถรสมาคม ได้เสนอแผนปฏิรูป ๓ ระยะ (๕ ปี) ตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘ - ธันวาคม ๒๕๖๓ ในการดำเนินการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ให้คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และคณะรัฐมนตรี มีมติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอ และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วยแล้ว ซึ่งในแผน ๕ ปี เป็นการดำเนินการตามกรอบแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานตามภารกิจของคณะสงฆ์ ทั้ง ๖ ด้านและการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางการปกครองคณะสงฆ์ และศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
	ขณะนี้กำลังดำเนินการตามแผน เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ให้นั้นคงยั่งยืนต่อไป เห็นควรรวมเรื่องการปฏิรูปแนวทางและมาตรการปกป้องพิทักษ์กิจการพระพุทธศาสนา และเรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม ที่เสนอโดยสภาปฏิรูปแห่งชาติ ทั้งสองครั้งอยู่ในแผนการปฏิรูปที่คณะรัฐมนตรีผ่านความเห็นชอบไว้แล้ว และมอบหมายให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการตามแผนการปฏิรูปต่อไป โดยบูรณาการข้อเสนอใหม่ที่สภาปฏิรูปแห่งชาติเสนอเข้าในแผนการขับเคลื่อนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้วย	

ความเห็นของหน่วยงาน

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒน์แห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒน์แห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
<u>ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น</u> <u>ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์</u>	<u>ความเห็นของผู้แทนกระทรวงการคลัง</u> <u>การจัดตั้งกองทุน</u> ปัจจุบันมีการตราพระราชบัญญัติการบริหาร กองทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติในเรื่อง การจัดตั้งกองทุน โดยให้หน่วยงานของรัฐที่ ประสงค์จะจัดตั้งกองทุนจะต้องเสนอเรื่องต่อ คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็น ประธาน พิจารณาก่อนที่จะเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาอนุมัติการจัดตั้งกองทุน <u>การจัดตั้งหน่วยงานใหม่</u> เนื่องจากจะมีผลต่อการงบประมาณ ดังนั้น จะต้องพิจารณาถึงเหตุผลความจำเป็นและ ภารกิจของหน่วยงานใหม่นั้น ต้องไม่ซ้ำซ้อนกับ ภารกิจของหน่วยงานของรัฐที่มีอยู่เดิม	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์	ความเห็นของผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามที่สภาปฏิรูปแห่งชาติได้เสนอให้มีร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยสถาบันสร้างเสริมคุณภาพสังคมไทยด้วยศาสนธรรม โดยให้มีการจัดตั้งสถาบันสร้างเสริมคุณภาพสังคมไทยด้วยศาสนธรรม(สสศ.) ให้เป็นองค์กรที่เป็นอิสระจากการเมืองไม่อยู่ภายใต้บังคับขององค์กรอื่น มีการดำเนินการโดยคณะผู้บริหารอันประกอบด้วยตัวแทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่กลุ่มศาสนาที่กรมศาสนาให้การรับรอง ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ต่างๆ โดยมีการกิจในการดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิรูปด้วยการส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนาเพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม ส่งเสริมสนับสนุน หรือให้เกิดการประสานประโยชน์จากข้อเสนอแนะหรือการเรียกร้องความต้องการจากภาคส่วนต่างๆ เสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนา องค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของสังคมไทย	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์	ความเห็นของผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า สาระสำคัญของข้อเสนอเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สอดคล้องกับนโยบายของคณะรัฐมนตรี ในข้อ ๔.๗ ทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ สนับสนุนให้องค์กรทางศาสนามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างสันติสุข และความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมตามความพร้อม อย่างไรก็ดี โดยที่ในปัจจุบันมีกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจในการดำเนินงานของรัฐด้านศาสนาทั้งพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น โดยการทำนุบำรุงส่งเสริมและให้การอุปถัมภ์คุ้มครองกิจการด้านพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและสร้างความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งดำเนินการเพื่อให้	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์	ความเห็นของผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คนไทยนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จึงเห็นได้ว่าอำนาจหน้าที่ของ สสศ. บางประการตามข้อเสนอของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ มีความซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนา อนึ่ง ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ที่ได้อนุมัติหลักการของหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายตามที่คณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการพัฒนาประเทศเสนอ และให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๖ ดังนั้น จึงเห็นควรให้หน่วยงานของรัฐที่จะเสนอให้มีร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ดำเนินการตรวจสอบความจำเป็นและเสนอคำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมายประกอบร่างกฎหมาย เพื่อมิให้มีการตรากฎหมายเพิ่มขึ้นจำนวนมากโดยไม่มีความจำเป็นหรือคุ้มค่าเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้สำหรับภารกิจของ สสศ. ตามร่างพระราชบัญญัติฯ จะมีผลเป็นการเพิ่มอัตรา	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์	ความเห็นของผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กำลังคนและงบประมาณ จึงสมควรรับฟังความเห็นจากสำนักงาน ก.พ. สำนักงาน กพร. กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ ประกอบด้วย ตามที่สภาปฏิรูปแห่งชาติได้มีข้อเสนอให้มีการปรับปรุงกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๗ โดยให้ปรับระบบบริหารองค์กรให้เป็นไปเพื่อการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้มีการบริหารจัดการองค์กรและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาลรวมทั้งจัดตั้งกองทุนสวัสดิการรักษายาบาลพระภิกษุสามเณรที่อาพาธ นั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่ฐานะเป็นส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวงตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม โดยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานสนองงานคณะสงฆ์และรัฐ โดยการทำนุบำรุงส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ให้การอุปถัมภ์คุ้มครองและส่งเสริมพัฒนางานพระพุทธศาสนา	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์	ความเห็นของผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งการบริหารองค์กรของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งเป็นส่วนราชการจะต้องมีการบริหารงานตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๕๖ จึงเห็นว่าสามารถใช้มาตรการในทางบริหารในการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติได้ สำหรับข้อเสนอแนะในเรื่องการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการรักษายาบาลพระภิกษุสามเณรที่อาพาธ นั้น เห็นด้วยให้มีการดำเนินการตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.๒๕๕๘ อนึ่ง ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา พ.ศ. ซึ่งฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเสนอได้ผ่านการตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว (เรื่องเสร็จที่ ๑๕๓/๒๕๕๘) โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการสนับสนุนการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนิกชน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์	ความเห็นของผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา องค์กรทางพระพุทธศาสนา ภาคเอกชน และประชาชนตลอดจนสนับสนุนการนำหลักธรรมคำสอนมาใช้ในการเสริมสร้างคุณธรรม ศีลธรรม และสร้างความสามัคคีของพุทธศาสนิกชน ซึ่งสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวทางในการทำนุบำรุง ส่งเสริมพระพุทธศาสนาตามข้อเสนอของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการปกครองส่วนท้องถิ่น

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาพัฒนาการปกครองส่วนท้องถิ่น	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์	ความเห็นของผู้แทน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๑. เห็นชอบด้วยทั้ง ๗ ประเด็น ครอบคลุมทั้งหลักการและบทบาทหน้าที่ของบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ทุกภาคส่วนของสังคม ที่จะช่วยขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านกิจการศาสนา ๒. เห็นชอบด้วยกับยุทธศาสตร์ทั้ง ๕ ยุทธศาสตร์ ๓. เห็นควรให้มีการยกร่าง/ปรับปรุงกฎหมายหรือกำหนดนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการปรับปรุงกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งอาจตั้งองค์กรหลักที่จำเป็นโดยไม่ต้องไปจัดตั้งหน่วยงานใหม่ให้สิ้นเปลืองงบประมาณ	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ
เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
<u>ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น</u> <u>ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์</u>	<u>ความเห็นของผู้แทน</u> <u>กระทรวงการต่างประเทศ</u> กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนข้อคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะฯ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการต่างประเทศ ดังนี้ ๑. ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการเสวนาระหว่างศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรม (Interfaith Dialogue) เพื่อป้องกันการใช้ความรุนแรงระหว่างศาสนาและส่งเสริมการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยไม่จำกัดความร่วมมือเฉพาะกับภูมิภาคอาเซียน แต่ส่งเสริมความร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศในภาพรวมด้วย ๒. กระทรวงการต่างประเทศมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกด้านกงสุลแก่พระสงฆ์และบุคลากรทางศาสนา อาทิ การออกหนังสือเดินทาง การออกหนังสือนำขอรับการตรวจลงตรา และหนังสือเดินทางฮัจญ์ ตามระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการตรวจลงตราให้ชาวต่างชาติที่นับถือศาสนาต่างๆ ในการเดินทางเข้าประเทศไทยตามที่ได้มีการร้องขอจากหน่วยราชการและองค์กรศาสนา	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ
เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
<u>ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น</u> <u>ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์</u>	ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างศาสนิกชน โดยคำนึงถึงมิติด้านความมั่นคงของประเทศควบคู่กันไปในการพิจารณาคำขอ ๓. ในเรื่องมาตรการและขั้นตอนปฏิรูป ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่สะท้อนภาพสังคมไทยที่มีขันติธรรม(tolerance) เปิดกว้างและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม และมีศาสนาที่ราชการไทยให้การรับรอง ๕ ศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการจัดทำข้อเสนอแนะฯ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ๔. มีการกล่าวถึง “องค์กรศาสนา” ในข้อเสนอแนะฯ หลายแห่ง แต่ไม่ปรากฏความหมายหรือนิยามที่ชัดเจนของคำดังกล่าวว่าหมายถึงหน่วยงาน องค์กร และสถาบันใดบ้าง และครอบคลุมทุกศาสนาหลักที่ราชการไทยให้การรับรองหรือไม่	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ
เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
<u>ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น</u> <u>ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์</u>	<u>ความเห็นของผู้แทน</u> <u>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ</u> <u>มนุษย์</u> เห็นด้วยในหลักการ เนื่องจากสถาบันศาสนาเป็นสถาบันสำคัญในการจรรโลงสังคมและขัดเกลাজิตใจ พฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในภาพรวม ทั้งนี้ได้มีข้อสังเกตว่า ควรจะส่งเสริมสถาบันศาสนาทุกศาสนาอย่างเท่าเทียมกัน อาทิ การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ การรักษาพยาบาล ควรพิจารณาให้ครอบคลุมนักบวชและบุคลากรทางศาสนาทุกศาสนา นอกจากนี้ ด้านกฎหมายและการพัฒนาหลักสูตรการสอนศาสนา ควรคำนึงถึงบทบาทของทุกศาสนา โดยเน้นการปฏิบัติที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันมากกว่าเรื่องรูปแบบพิธีกรรม	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์ ระยะที่ ๑ การยกย่องพระราชบัญญัติว่าด้วย “สถาบันสร้างเสริมคุณภาพสังคมไทยด้วยศาสนธรรม พ.ศ.”	ความเห็นของผู้แทน กระทรวงสาธารณสุข เห็นด้วย กับกรอบแนวคิด การยกย่องพระราชบัญญัติว่าด้วย “สถาบันสร้างเสริมคุณภาพสังคมไทยด้วยศาสนธรรม พ.ศ.” เพื่อการฟื้นฟูความสำคัญและบทบาทของศาสนา โดยเสริมสร้างให้สถาบันศาสนามีความเข้มแข็ง และศาสนธรรมเข้าไปมีส่วนสร้างสรรค์ พัฒนาชีวิตและสังคมไทยในทุกด้าน เหตุผล การส่งเสริมให้ศาสนาเป็นสถาบันหลักที่สังคมไทยยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานทุกด้านจะส่งผลให้คนไทย สังคมไทยเป็นสังคมที่น่าอยู่ปลอดภัยโดยเฉพาะจะสามารถช่วยทำให้เกิดการตระหนักรู้ในการปฏิบัติตนที่ดี เกิดพฤติกรรมที่ดีต่อสุขภาพ และจะช่วยทำให้เกิดการลดปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพคนไทย ชุมชน และสังคมไทยระดับจิตใจ และระดับจิตวิญญาณ (ปัญญา) ทำให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี ข้อสังเกต องค์กรรองรับที่กำหนดต้องเป็นองค์กรอิสระจากการเมือง ตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว หากอิสระจากการเมืองในเชิงบริหารประเทศแล้ว จะไม่เกิดความเป็น Unity ของประเทศ	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานงบประมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์ ข้อ ๓ เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและยั่งยืน ระหว่างศาสนาทุกศาสนา	ความเห็นของผู้แทน กระทรวงสาธารณสุข เห็นด้วย เหตุผล การสนับสนุนการดำเนินงานให้เข้มแข็ง จะส่งผลให้มีการนำหลักศาสนาธรรมเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันในระดับบุคคล องค์กร ทำให้เกิดการรับรู้ การยอมรับ และนำไปใช้แพร่หลายเป็นค่านิยมที่ดีต่อสังคมไทยเกิดความปลอดภัย และสนับสนุนการดูแลสุขภาพทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการมีสุขภาพดีของประชาชน	
ข้อ ๕ ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศในการนำหลักศาสนาที่ถูกต้องไปเผยแผ่สู่ประชาชนโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม และศีลธรรมในการนำเสนอทุกรูปแบบ	เห็นด้วย เหตุผล การสื่อสารจะทำให้ประชาชนเกิดการรับรู้ เรียนรู้ โดยเฉพาะเด็กจะส่งผลให้มีการขัดเกลา หล่อหลอม จิตใจเด็ก ให้มีการตระหนักรู้ อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ ส่งผลให้เกิดการรับผิดชอบต่อสังคมมีภูมิคุ้มกันตนเองในระดับจิตใจ แนวโน้มจะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมและจะส่งผลให้สังคมไทย เป็นสังคมที่น่าอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดี	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น
ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ
เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์ ข้อ ๖ เปิดพื้นที่สำหรับสื่อสารสาธารณะและภาคประชาสังคมในการนำหลักคำสอนทางศาสนา มาเสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในชุมชน และสังคมผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมและหลากหลาย	ความเห็นของผู้แทน กระทรวงสาธารณสุข เห็นด้วย เหตุผล ๑. การสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจุบันและในอนาคต เป็นสื่อที่ทำให้มีการเข้าถึงประชาชนได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว หากนำหลักศาสนาที่ถูกต้องไปเผยแพร่สู่ประชาชน โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรมในการนำเสนอทุกรูปแบบ จะทำให้เกิดการรับรู้ การเรียนรู้ การยอมรับ และการนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ๒. ผู้นำเสนอ หรือผู้สื่อสารมวลชน จัดเป็นตัวจักรสำคัญ หากมีแนวคิด วิธีคิดการนำศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน จะทำให้สังคมประชาชนได้รับรู้ข้อมูล วิธีดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา เป็นการขัดเกลาระดับจิตใจที่ดี จะทำให้เป็นพลเมืองที่ดีในสังคมไทย ๓. การส่งเสริมกิจกรรมที่นำหลักศาสนาไปใช้สำหรับประชาชน ส่งผลดีต่อประชาชนในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะเรื่องอารมณ์ จะทำให้เกิดแนวโน้มในการลดความเครียด และทำให้การเจ็บป่วยต่างๆ ที่เกิดจากสาเหตุความเครียดลดลงได้อีกวิธีหนึ่ง	

แบบรายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น

ตามข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปรมาณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ	รายงานผลการพิจารณาเบื้องต้น	หมายเหตุ
<u>ประเด็นการปฏิรูปที่ครอบคลุม ๗ ประเด็น</u> <u>ยุทธศาสตร์การปฏิรูป ๕ ยุทธศาสตร์</u> ข้อ ๗ ส่งเสริมและสนับสนุนการยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมมาใช้ในภาคธุรกิจเอกชน และประชาสังคม อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม	<u>ความเห็นของผู้แทน</u> <u>กระทรวงสาธารณสุข</u> เห็นด้วย เหตุผล จะเกิดประโยชน์ซึ่งหน่วยบริการ สาธารณสุข หน่วยต่างๆ และภาคประชาชนจะ สามารถส่งเสริมให้นำเรื่องหลักคำสอนทาง ศาสนา มาเสริมสร้างความเข้มแข็งในการ ดำเนินงานดูแลสุขภาพในรูปแบบกิจกรรมต่างๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุขมีการดูแลผู้ป่วยด้วย กิจกรรมทางศาสนา การบำบัดด้วยสมาธิ เป็นต้น <u>ความเห็นโดยรวมที่เกี่ยวข้องกับกระทรวง</u> <u>สาธารณสุข</u> ประเด็นการปฏิรูปกระทรวงสาธารณสุข ไม่มีการปรับอำนาจหน้าที่หรือบทบาทใดๆ เชิงโครงสร้าง แต่เป็นการนำหลักศาสนา มา ประยุกต์ใช้ในการดูแลสุขภาพประชาชนในเชิง วิธีการ และเชิงนโยบาย	